

Sygn. akt IV CSK 389/20

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło

w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. - poprzednio w W.

przeciwko S.J.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 kwietnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 3 grudnia 2019 r., sygn. akt I ACa 855/18,

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2. zasądza od pozwanego S.J. na rzecz powoda [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. przeciwko S.J. o zapłatę, Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z 27 lutego 2018 r., I C 1078/17, m.in. zasądził od pozwanego na rzecz powodowego Funduszu kwotę 762.789,93 złotych

wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

Po rozpoznaniu apelacji pozwanego od ww. orzeczenia, Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z 3 grudnia 2019 r., I ACa 855/18, oddalił apelację oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pismem z 20 lutego 2020 r. skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając powyższe rozstrzygnięcie w całości. Stosownie do art. 398<sup>4</sup> § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, co uzasadnione jest, jego zdaniem, wystąpieniem przesłanek, o których mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Pozwany wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Pismem z 31 lipca 2020 r. powodowy Fundusz wniósł odpowiedź na skargę kasacyjną, wnosząc w pierwszej kolejności o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jako niezawierającej okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W skardze kasacyjnej wskazano dwie podstawy jej przyjęcia do rozpoznania: występowanie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą jej zasadność.

Łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzeby wykładni przepisów budzi w niniejszej sprawie wątpliwości.

Jak przyjmuje się w orzecznictwie, jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość przyjęcia oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. najczęściej wzajemnie się wykluczają: jedna uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na interes publiczny (pkt 1), a druga - z uwagi na interes prywatny skarżącego (pkt 4). Z reguły trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie SN z 24 września 2020 r., V CSK 48/20).

Wskazanie jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania istotnego zagadnienia prawnego (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.) nakłada na skarżącego obowiązek nie tylko sformułowania tego zagadnienia, ale przede wszystkim przedstawienia wyczerpującej argumentacji, wykazania, że jest to zagadnienie nowe, dotychczas nierozstrzygnięte, oraz że jego precedensowy charakter będzie miał znaczenie przy rozstrzyganiu spraw podobnych przez sądy powszechne. Uzasadnienie zatem tej przesłanki wymaga od skarżącego szczególnej staranności w wykazaniu „istotności” zagadnienia, które musi mieć charakter prawny.

Po pierwsze, nie można uznać, że w sprawie zostało prawidłowo sformułowane zagadnienie prawne. Skarżący wskazał, że zagadnienie prawne „dotyczy możliwości wytoczenia przez wierzyciela powództwa o zapłatę wobec dłużnika rzeczowego, w stosunku do byłego właściciela nieruchomości (sprzedanej w drodze licytacji komorniczej)”.

W istocie tak ujęte zagadnienie nie wymaga wykładni przepisów prawa, nie wskazano jakichkolwiek przepisów wymagających wykładni. Sposób jego sformułowania wskazuje na kwestionowanie ustaleń faktycznych, którymi Sąd Najwyższy jest w sprawie związany (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.). W sprawie powodowy Fundusz, jako nabywca wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, uczestniczył w czynnościach egzekucyjnych egzekucji z nieruchomości, na których zabezpieczono hipotecznie nabytą przez niego wierzytelność. Zmiana osoby

wierzyciela hipotecznego została ujawniona dla nieruchomości obciążonych hipoteką w dziale IV ksiąg wieczystych KW nr [...], [...]1, [...]2, [...]3, [...]4. Nieruchomości zostały zajęte przez innego wierzyciela S.J. i zlicytowane. Powód, jako wierzyciel hipoteczny stał się z mocy prawa uczestnikiem postępowania egzekucyjnego z nieruchomości należących do pozwanego, zgodnie z art. 1036 k.p.c. Jako nabywca wierzytelności hipotecznej powód został uwzględniony w planie podziału, jako wierzyciel zabezpieczony, zatwierdzonym przez Sąd postanowieniem w dniu 23 marca 2016 r., które uprawomocniło się w dniu 4 maja 2016 r., łącznie do kwoty 856.380,39 zł. Kwotę tę złożono do depozytu sądowego z uwagi na nieposiadanie przez wierzyciela tytułu wykonawczego.

Dla uzyskania zaspokojenia, powód jako nabywca wierzytelności, musiał się wykazać tytułem wykonawczym przeciwko pozwanemu, dlatego wytoczył powództwo w sprawie niniejszej o zasądzenie, a w związku z tym, że odpowiedzialność realizowano z nieruchomości obciążonych hipoteką, na podstawie art. 319 k.p.c., odpowiedzialność tę ograniczono właśnie do nieruchomości obciążonych hipoteką. Stan faktyczny istnienia zadłużenia, zabezpieczenia hipoteką nie był sporny.

Powód jako wierzyciel zabezpieczony w fazie egzekucji z nieruchomości ma kompetencje do realizowania swoich praw z hipoteki, w szczególności do uzyskania sumy z egzekucji i w tym celu uzyskania tytułu wykonawczego. Nie stoi temu na przeszkodzie okoliczność zlicytowania nieruchomości, wygaśnięcia hipotek w międzyczasie. Fakt wygaśnięcia hipoteki na skutek czynności egzekucyjnych nie pozbawia wierzyciela zabezpieczonego realizacji jego praw w egzekucji z wygasłej hipoteki. Wygaśnięcie hipoteki w wyniku zbycia egzekucyjnego służy nabywcy nieruchomości, a nie ograniczeniu uprawnień wierzyciela uprawnionego, czy wyłączeniu odpowiedzialności rzeczowej byłego już właściciela obciążonych nieruchomości. Albowiem hipoteka wpisana do chwili uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności wygasa i w jej miejsce powstaje prawo do zaspokojenia się z ceny nabycia z pierwszeństwem przewidzianym w przepisach o podziale ceny uzyskanej z egzekucji (art. 1000 § 1 oraz art. 1024 § 1 pkt 5 i art. 1025 § 1 pkt 5 k.p.c.). Nie ma to wpływu na stosunek względny hipoteki, który może być realizowany (egzekwowany) pomiędzy wierzycielem hipotecznym a dłużnikiem

(A. Klein, *Elementy stosunku prawnego prawa rzeczowego*, Ossolineum, Wrocław 1976, s. 11, 159). W innym wypadku nie można osiągnąć celu hipoteki, jak i celu postępowania egzekucyjnego, jakim jest zaspokojenie roszczeń wierzycieli.

Po drugie, w ramach drugiej wskazanej podstawy kasacyjnej, dla uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną, nie wystarczy wskazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa, lecz należy także wykazać, że doszło do takiego właśnie naruszenia - oczywistego i widocznego *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej oraz wynikającej już z treści skargi (tak w szczególności postanowienia Sądu Najwyższego: z 4 lipca 2019 r., V CSK 80/19; z 29 marca 2019 r., V CSK 321/18; z 13 czerwca 2018 r. II CSK 71/18; z 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15; z 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14; z 18 września 2012 r., II CSK 179/12; z 8 marca 2012 r., III SK 36/11).

Oczywiste naruszenie prawa zachodzi wówczas, gdy błąd w interpretacji lub stosowaniu prawa jest widoczny bez pogłębionej analizy wchodzących w grę przepisów (tak postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 5 października 2007 r., III CSK 216/07; z 19 marca 2004 r., II PK 4/04; z 17 października 2001 r., I PKN 157/01).

Dodatkowo należy stwierdzić, że dla spełnienia podstawy oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie jest wystarczające, aby sąd w sposób oczywisty naruszył prawo, naruszenie to musi mieć oczywisty wpływ na rozstrzygnięcie, i to w taki sposób, aby orzeczenie mogło być uznane za bezprawne (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 730/17; z 22 marca 2018 r., III CSK 296/17; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17; z 9 maja 2017 r., I CSK 686/16; z 25 stycznia 2017 r., IV CSK 384/16).

Biorąc powyższe pod uwagę nie można uznać, aby Sąd Apelacyjny wadliwie zinterpretował przepisy prawa.

Nie można uznać, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a powód wykazał oczywiste naruszenia prawa. Zasadniczą część argumentacji wskazano przy omówieniu pierwszej podstawy wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.

W szczególności nie wykazano błędów, czy wad rozumowania Sądu, nie można ich dostrzec, co do okoliczności wygaśnięcia hipoteki, co nie uwalnia w toku egzekucji pozwanego od odpowiedzialności. Wobec powoda, ze względu na status wierzyciela zabezpieczonego hipotecznie, nie można powołać się na przedawnienie w zakresie realizacji odpowiedzialności rzeczowej (art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece), w toku egzekucji. Należy także zauważyć, że podnoszony przez skarżącego art. 1032 § 2 k.p.c., nie ma zastosowania do egzekucji z nieruchomości (zob. art. 1034 k.p.c., por. uchwała SN z 8 października 2015 r., III CZP 55/15).

Z tych względów w przedmiocie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania orzeczono, jak w treści postanowienia (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

as]  
ke